

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
JISMONIY TARBIYA VA SPORT VAZIRLIGI**

**JISMONIY TARBIYA VA SPORT BO‘YICHA MUTAXASSISLARNI
ILMIY-METODIK TA‘MINLASH, QAYTA TAYYORLASH VA
MALAKASINI OSHIRISH MARKAZI**

“40” 01 2021 yil

**JAMIYAT IJTIMOY – SIYOSIY HAYOTIDAGI DEMOKRATIK
O‘ZGARISHLAR VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI**

moduli bo‘yicha

ISHCHI O‘QUV DASTURI

“Jismoniy tarbiya instruktori” yo‘nalishi bo‘yicha maktabgacha ta’lim tashkilotlari pedagog kadrlarini malakasini oshirish kursi uchun

Toshkent – 2021

Modulning ishchi o'quv dasturi O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta'lim vazirligi bilan 2020-yil 31-dekabrda kelishilgan holda Jismoniy tarbiya va sport vazirligi tomonidan 2021-yil 4-yevralda tasdiqlangan namunaviy o'quv reja va o'quv dasturga muvofiq ishlab chiqilgan.

Tuzuvchilar:

O.Artikbayev Markazning "Ijtimoiy fanlar" kafedrasida katta o'qituvchisi
N.A.Tleubergenova Markazning Nukus filiali "Ijtimoiy fanlar" kafedrasida mudiri, t.f.n.

Taqrizchilar:

A.Xasanov "Ijtimoiy fanlar" kafedrasida mudiri, t.f.n., dotsent
Sh.Tanimov Markazning Nukus filiali "Ijtimoiy fanlar" kafedrasida o'qituvchisi

Ishchi o'quv dasturi "Ijtimoiy fanlar" kafedrasining 2021-yil 4-yanvarda o'tkazilgan 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqqa tavsiya qilingan.

Kafedra mudiri

A.Xasanov

14. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 8-maydagi "O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi Qarori.

15. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi 29-dekabr 2021-yil.

II. Normativ-huquqiy hujjatlar

16. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi // <http://lex.uz/acts/20596>

17. O'zbekiston Respublikasining 2015-yil 4-sentabrdagi O'RQ-394-son "Jismoniy tarbiya va sport to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonuniga o'zgartish va qo'shimchalar kiritish haqida"gi Qonuni // <https://lex.uz/docs/-2742233>

18. O'zbekiston Respublikasining 2020-yil 23-sentabrdagi O'RQ-637-son "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni // <https://lex.uz/docs/-5013007>

Elektron ta'lim resurslari

19. <http://edu.uz>

20. <http://huquqburch.uz>

21. <http://lex.uz>

22. <http://senat.uz>

23. <http://stat.uz>

24. <http://uza.uz>

25. <http://uzdjtsu.uz>

26. <http://uz-edu.uz>

27. <http://ziyonet.uz>

28. <https://minsport.uz>

29. <https://president.uz>

30. <https://sportedu.uz>

31. <https://strategy.uz>

32. <https://www.gov.uz>

Modulning maqsadi va vazifalari

Modulning maqsadi: O'zbekiston Respublikasi Prezidentining asarlari va ma'ruzalarida jamiyat rivojlanishi, ijtimoiy hayot asoslari va ta'lim-tarbiyaga doir yangicha g'oya va qarashlarining ilmiy asoslanganligini ko'rsatishdan iborat. Maktabgacha ta'lim tashkilotlari jismoniy tarbiya instruktorlarini ta'lim va tarbiya jarayonlarini tashkiliy metodologik asoslari haqidagi bilimlarini takomillashtirish, jamiyat rivoji hamda ta'lim-tarbiya jarayoniga doir ayrim muammolar va kamchiliklarni aniqlash, tahlil etish, baxolash ko'nikma va malakalarini, yangicha ong va dunyoqarashni tarkib toptirishdan iborat.

Modulning vazifalari:

jamiyat rivojlanishiga doir yangicha g'oya va qarashlarni ilmiy asoslanganligini yoritish;

jamiyat rivoji va ta'lim-tarbiya masalalarining metodologik asoslari mazmun va mohiyatini to'g'ri idrok etish hamda ta'lim-tarbiya jarayonlarini tashkil etish;

jamiyat rivojining yangicha nazariy-konseptual g'oyalarini ilmiy asoslash;

jamiyatni ijtimoiy - iqtisodiy va madaniy sohadagi rivojlanish bosqichlari to'g'risidagi tushunchalarni takomillashtirish;

ta'lim sohasidagi amalga oshirilayotgan islohatlarning mazmun-mohiyati to'g'risidagi tushunchalarni boyitish;

O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi: ijtimoiy hayotda amalga oshirilayotgan tub demokratik o'zgarishlar bo'yicha ko'nikma va malakalarini takomillashtirish;

O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi va u asosda amalga oshirilayotgan islohatlar bilan tanishtirish.

Modul bo'yicha tinglovchilarning bilimi, ko'nikmasi, malakasi va kompetensiyalariga qo'yiladigan talablar

“Jamiyat ijtimoiy - siyosiy hayotida demokratik o'zgarishlar va rivojlanish istiqbollari” kursini o'zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida:

Tinglovchi:

demokratik jamiyat;
huquqiy demokratik davlat;
jamiyat rivojini sivilizatsion tushunish;
ong va tafakkurning o'zgarishi;
jamiyat rivoji va ta'lim-tarbiyaning aloqadorligi;
ta'lim-tarbiya jarayonini tartibga soluvchi huquqiy asoslarining yaratilishi;
ta'lim-tarbiya jarayoniga taalluqli normativ-huquqiy xujjatlarga qat'iy amal qilish, uning samaradorligini oshirishning muhim sharti ekanligi;

O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi;

O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi: ijtimoiy hayotda amalga oshirilayotgan tub demokratik o'zgarishlar xaqida *bilimlarga* ega bo'lishi;

Tinglovchi:

ta'lim-tarbiya tizimini isloh qilish maksadining milliy manfaatining mazmun va mohiyatini anglab etish hamda mazkur jarayonda faol ishtirok etish;

milliy mafkurani yoshlar ongiga singdiruvchi amaliy tarbiyani yo'lga qo'yishda faol qatnashish;

milliy ta'lim-tarbiya muammolari va ularning rivojlanish istiqbollarini zamon talabi nuqtai nazaridan tahlil qilish;

milliy ta'lim-tarbiya jarayoniga bugungi globallashuv va axborot asri sanalmish tezkor davr talablaridan kelib chiqib, xalqaro tajribalarni tatbiq etish;

davlat rahbari tomonidan ta'lim-tarbiya tizimini isloh etish bo'yicha

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

I. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining asarlari:

1. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob halqimiz bilan birga quramiz. – Toshkent: “O'zbekiston”. 2017. – 488 b.
2. Mirziyoyev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. 1-jild / Sh.M. Mirziyoyev. – Toshkent: “O'zbekiston”, 2018. – 592 b.
3. Mirziyoyev Sh.M. Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir. 2-jild / Sh.M. Mirziyoyev. – Toshkent: “O'zbekiston”, 2019. – 400 b.
4. Mirziyoyev Sh.M. Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'ladi. 3-jild / Sh.M. Mirziyoyev. – Toshkent: “O'zbekiston”, 2019. - 592 b.
5. Mirziyoyev Sh.M. Milliy tiklanishdan – milliy yuksalish sari. 4-jild / Sh.M. Mirziyoyev. – Toshkent: “O'zbekiston”, 2020. – 400 b.
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 7-fevraldagi PF-4947-son “O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida”gi farmoni // <https://lex.uz/docs/-3107036>
7. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – engilmas kuch. –T.:“Ma'naviyat”, 2008.
8. Karimov I.A. Mamlakatimizda demokratik islohotlarni yanada chuqurlashtirish va fuqarolik jamiyatini rivojlantirish konsepsiyasi. –T.:“O'zbekiston”, 2010.
9. Karimov I.A. O'zbekiston mustaqillikka erishish ostonasida.-T.: “O'zbekiston”, 2011.
10. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. Toshkent: O'zbekiston. – 2017.
11. Mirziyoyev Sh.M. “Jismoniy va ma'naviy etuk yoshlar – ezgu maqsadlarimizga etishda tayanchimiz va suyanchimizdir” mavzusida “Kamolot” yoshlar ijtimoiy harakatining IV qurultoyidagi nutqi. Xalq so'zi. 2017 yil
12. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning O'qituvchi va murabbiylar kuniga bag'ishlangan tantanali marosimdagi nutqi. <https://uza.uz/oz/posts/o-zbekiston-respublikasi-prezidenti-shavkat-mirziyoyevning-o-30-09-2020>
13. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyevning yoshlar ma'naviyatini yuksaltirish va ularning bo'sh vaqtlarini mazmunli tashkil etish bo'yicha beshta muhim tashabbusi. 2019 yil 19 mart.

**2-mavzu: O‘zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo‘yicha
Harakatlar strategiyasi – milliy taraqqiyot asosi.**

Reja:

- 2.1. O‘zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo‘yicha Harakatlar strategiyasi va uning ustuvor yo‘nalishlari.
- 2.2. Harakatlar strategiyasida maktabgacha ta‘lim, jismoniy tarbiya va sport sohalarini rivojlantirish masalalari.
- 2.3. Besh muhim tashabbus va yangi avlodni shakllantirish vazifalari.

O‘zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo‘yicha Harakatlar strategiyasi. Demokratik islohotlarni yangi bosqichga ko‘tarish istiqbollari.

**3-mavzu: Ta‘lim va tarbiya sohasidagi islohotlar - jamiyat rivojining
muhim omili.**

Reja:

- 3.1. O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta‘lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi.
- 3.2. Maktabgacha ta‘lim tizimida amalga oshirilayotgan islohotlar va istiqboldagi vazifalar.
- 3.3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining Oliy majlisga murojaatnomalari.

O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta‘lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining Oliy majlisga murojaatnomalari.

Dasturning axborot - metodik ta‘minoti

Modulni o‘qitish jarayonida ishlab chiqilgan o‘quv-metodik materiallar, tegishli soha bo‘yicha ilmiy jurnallar, Internet resurslari, multimediya mahsulotlari va boshqa elektron va qog‘oz variantdagi manbalardan foydalaniladi.

belgilangan vazifalarni amaliyotda qo‘llash *ko‘nikmalarini* egallashi;

Tinglovchi:

Jamiyat ijtimoiy-siyosiy hayotida demokratik o‘zgarishlar va rivojlanish istiqbollari moduli asosida:

ta‘lim sohasidagi islohatlar jamiyat rivojining muhim omili ekanligini anglash;

globalaShuv va ijtimoiy ma‘naviy hayotning o‘zaro uyg‘unligidan amalda to‘g‘ri foydalanish;

ta‘lim-tarbiya jarayonidagi muammolarni aniqlash;

ta‘lim-tarbiya jarayoniga taalluqli normativ-huquqiy xujjatlarni bilish;

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti asarlari va ma‘ruzalarini mohiyatidan kelib chiqib ta‘lim tizimini takomillashtirish bo‘yicha takliflar berish;

O‘zbekistonda fuqarolik jamiyatini rivojlanishi va yoshlarning jamiyat ijtimoiy hayotidagi o‘rnini masalalari bo‘yicha takliflar berish;

davlatimiz raxbarining mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning ustuvor yo‘nalishlariga bag‘ishlangan ma‘ruzalarida ta‘lim va kadrlar tayyorlash tizimini modernizatsiyalash bilan bog‘lik vazifalarni amaliyotga tatbiq etish *malakalarini* egallashi;

Tinglovchi:

ta‘lim sohasida kadrlar tayyorlash tizimini modernizatsiyalash jarayoniga o‘z xissasini qo‘shishi;

ta‘lim tizimida bugungi davr talabi nuqtai nazaridan normativ- huquqiy xujjatlar asosida o‘quv jarayonini innovatsion texnologiyalar asosida tashkil etish;

Yosh avlod tarbiyasini hayotiy tajribalar va milliy mentalitet asosiga qurish hamda ta‘limni normativ-huquqiy hujjatlar asosida amalga oshirish;

jamiyatni yuksaltirish va ta‘lim jarayonlariga milliy va umuminsoniy manfaat nuqtai nazaridan normativ-huquqiy hujjatlar asosida xulosalar berish;

jamiyat ijtimoiy - siyosiy hayotida demokratik o‘zgarishlar va innovatsion rivojlanish istiqbollari asosida malaka oshirishi lozim.

Modulni tashkil etish va o'tkazish bo'yicha tavsiyalar

“Jamiyat ijtimoiy - siyosiy hayotida demokratik o'zgarishlar va rivojlanish istiqbollari” kursi ma'ruza mashg'ulotlari shaklida olib boriladi.

Kursni o'qitish jarayonida ta'limning zamonaviy metodlari, savol - javob, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari qo'llanilishi nazarda tutilgan:

ma'ruza darslarida zamonaviy kompyuter texnologiyalari yordamida prezentatsion va elektron-didaktik texnologiyalardan;

o'tkaziladigan mashg'ulotlarda texnik vositalardan, ekspress- so'rovlar, test so'rovlari, aqliy hujum, guruhli fikrlash, kichik guruhlar bilan ishlash va boshqa interaktiv ta'lim usullarini qo'llash nazarda tutiladi.

Modulning o'quv rejadagi boshqa modullar bilan bog'liqligi va uzviyligi

“Jamiyat ijtimoiy - siyosiy hayotida demokratik o'zgarishlar va rivojlanish istiqbollari” moduli mazmuni o'quv rejadagi “Maktabgacha ta'lim va tarbiyaning me'yoriy-huquqiy hujjatlari” o'quv moduli bilan uzviy bog'langan holda kasbiy tayyorgarlik darajasini orttirishga xizmat qiladi.

Modulning sport ta'limidagi o'rni

Modulni o'zlashtirish orqali tinglovchilar jamiyat rivoji va ta'lim-tarbiya masalalariga doir konseptual g'oyalarning siyosiy hamda huquqiy - falsafiy asoslarini o'rganish, ularni tahlil etish, amalda qo'llash va baholashga doir kasbiy malakaga ega bo'ladilar.

Modul bo'yicha soatlar taqsimoti:

T/r	Modul mavzulari	Tinglovchining o'quv yuklamasi, soatlari					Mustaqil tayyorgarlik
		Auditoriya o'quv yuklamasi					
		Jumladan					
		Hammasi	Jami	Nazariy	Amaliy mashg'ulot	Ko'chma mashg'ulot	
1.	Jamiyatning siyosiy, iqtisodiy va ijtimoiy sohadagi rivoji	2	2	2			
2.	O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi – milliy taraqqiyot asosi	2	2	2			
3.	Ta'lim va tarbiya sohasidagi islohotlar - jamiyat rivojining muhim omili	2	2	2			
Jami:		6	6	6			

1-mavzu: Jamiyatning siyosiy, iqtisodiy va ijtimoiy sohadagi rivoji

Reja:

1.1. Jamiyatning siyosiy, iqtisodiy va ijtimoiy sohadagi rivoji

1.2. Mamlakatimizda demokratik islohotlarni yanada chuqurlashtirish va fuqarolik jamiyatini rivojlantirishni ustuvor vazifalari

Jamiyatning siyosiy, iqtisodiy va ijtimoiy sohadagi rivoji. Mamlakatimizda demokratik islohotlarni yanada chuqurlashtirish va fuqarolik jamiyatini rivojlantirishni ustuvor vazifalari.